

KIRJANDUS

8. klass

(70 tundi)

ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU- JA TEGEVUSED
Lugemine On tutvunud vähemalt kolme eakohase ja erižanrilise väärtkirjanduse hulka kuuluva tervikteosega. Suudab lugeda eakohast erižanrilist kirjanduslikku teksti ladusalt ja mõtestatult ning hindab lugemist kui väärtuslikku tegevust. Tutvustab loetud raamatu autorit, sisu, tegelasi, probleeme ja sõnumit ning võrdleb antud teost teiste teostega.	Lugemine • Erinevate lugemistehnikate omandamine. • Isikliku lugemisoscuse analüüsimine ja hindamine. Etteloetava teksti eesmärgipärane jälgimine. • Huvitava kirjanduse avastamine ja iseseisev lugemine. Loetud raamatu autori, sisu, tegelaste, probleemide ja sõnumi tutvustamine kaasõpilastele, teose võrdlemine teiste teostega. • Lugemissoovituste jagamine kaasõpilastele. • Soovitatud tervikteoste lugemine.
Jutustamine Esitab kokkuvõtte loetud teosest, järgides selle sisu ja struktuuri.	Jutustamine Kirjeldab loetud teose sisu ja struktuuri põhjalikult ja kokkuvõtlikult.
Teksti analüüs, tõlgendamine ja mõistmine Vastab teksti põhjal fakti-, järeldamis- ja analüüsiküsimustele. Kasutab tekstipõhiseid näiteid ja tsitaate esitatud väidete tõestamiseks. Kirjeldab teoses kujutatud tegevusaja ja -koha, tuvastab olulised sündmused ning analüüsib põhjus-tagajärg seoseid.	Teksti analüüs, tõlgendamine ja mõistmine Küsimuste koostamine: fakti-, järeldamis-, analüüsi- ja hindamisküsimused. Vastamine küsimustele tsitaadiga, oma sõnadega või arvamusega, tuginedes tekstile või mitte. Teksti kesksete mõtete leidmine. Teose teema ja peamõtte sõnastamine. Kokkuvõtte koostamine. Arutlemine teemadel, mida teos käsitleb. Autori hoiaku ja teose sõnumi mõistmine ja sõnastamine. Oma arvamuse väljendamine, põhjendamine ja kaitsmine. Esitatud väidete toetamine elukogemuse ja tekstinäidetega.

Kirjeldab teksti põhjal tegelaste välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib nende omavahelisi suhteid ning hindab tegelasi, lähtudes humanistlikest ja demokraatlikest väärtustest. Arutleb kirjandusliku teose või katkendi teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, väljendab ja põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist kui ka oma elust. Leiab teksti keskseid ideid, sõnastab loetud teose teema, probleemi ja peamõtte ning kirjutab kokkuvõtte teksti põhjal. Otsib tundmatute sõnade kohta teavet, selgitab nende tähendust endale.	Illustratiivsete näidete leidmine tekstist: tsitaatide valimine, nende tähenduse kommenteerimine ja valiku põhjendamine. Probleemi olemuse, põhjuse ja tagajärje arutamine ning lahenduse leidmine. Järelduste tegemine loetust. Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või muudest teabeallikatest, sõnavara rikastamine. Teose/loo mõistmine tervikuna. Tegelase analüüs: bioloogiline, psühholoogiline ja sotsiaalne aspekt. Tegelase muutumise tuvastamine loo käigus. Tegelaste suhete uurimine teiste tegelastega ja ümbritseva maailmaga. Sisekonfliktide ja tegelastevaheliste konfliktide mõistmine ja sõnastamine. Tegelaste motiivide ja käitumise põhjuste analüüsimine. Erinevate teoste peategelaste võrdlemine. Kirjanduse tüüptegelaste tuvastamine. Sündmuste aja ja koha kindlaksmääramine. Miljöo kirjeldamine. Sündmuste kulgemise, pingestumise, kulminatsiooni ja lahenduse analüüs. Pöördeliste sündmuste ja põhjus-tagajärg-seoste leidmine. Ajaloosündmuste ja kirjandusteoses kujutatute seostamine. Ajastule iseloomulike elementide tuvastamine teosest. Filmilike episoodide leidmine tekstist. Filmi ja kirjandusteose võrdlemine.
Esinemine • Esitab luule- või draamateksti peast, pöörates tähelepanu esituse ladususele, selgusele ja tekstitäpsusele. • Koostab ja esitab ettekande, tutvustades kirjandusteost	Esinemine • Esituse sujuvus, selgus ja täpsus; sobiva sõnavara, tempona ja hääletugevuse valimine esituseks; diktsiooni säilitamine. • Silmside hoidmine kuulajaga. • Miimika ja žestide kasutamine. • Luuleteksti esitamine peast. Draamateksti osaline ettekandmine. Rolli mängimine. Kirjandusteose tutvustava ettekande koostamine ja esitamine.
Omalooming Õpilane koostab ja kirjutab teksti, mis sisaldab terviklikku sisu ja sujuvat sõnastust ning võib olla kas kirjeldav (tegelase iseloomustus või miljöo	Omalooming Õpilased loovad erineva pikkusega omaloomingulisi töid, sealhulgas ulme- või detektiivjutte, haiku või vabavärsilisi luuletusi, näidendeid, proosa- või luuletekstide dramatiseeringuid, tegelaste monolooge, elulugusid, seletuskirju, žanrite muundamisi (nt luuletusest kuulutuse või uudise jutustuse loomine), repliikidega teksti, mina-

kirjeldus) või jutustav (muinasjutt või muistend) Õpilane kirjutab kirjandusteose põhjal arutluselementidega kirjandi, väljendades oma seisukohti alusteksti näidete ja isiklike arvamuste kaudu, ning jälgib teksti sisu arusaadavust, stiili sobivust, korrektset vormistust ja õigekirja.	vormis lugusid, detailirikkaid lugusid, võrdlusi ja metafoore sisaldavaid tekste, traagilise ja koomilise võtme rakendamist ühes ja samas sündmuses, kirju teose autoritele ning tsitaatide kogumikke, mis on valitud ja kommenteeritud teostest. Omaloominguliste tööde hulgas võivad olla ka teemakäsitletused tänapäeva kultuurinähtuste ja kultuurilooliste isikute kohta
--	---

8nda klassi kirjanduses toimub lõiming ajalooga (eestlaste elu kujutamine erinevatel ajalooperioodidel), geograafiaga (reisikirjad), loodusainetega (loomade-, lindude tutvustused), infotehnoloogiaga (EKI kasutamine, sõnaveebi kasutamine)